

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 maja 2013 r. J. B. wniosła o ustalenie, że dysponuje pełnym prawem użytkowania działki numer (...) położonej na terenie zarządzanym przez (...) Ogród Działkowy (...) w Ł., jako członek (...) Związku (...). W uzasadnieniu podniosła, że wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi w sprawie I ACa 1040/11 stwierdzono nieważność uchwały Prezydium Okręgowego Zarządu (...) pozbawiającej powódkę członkostwa w (...) i prawa użytkowania działki numer (...), lecz wyrok ten nie został przez stronę pozwaną wykonany (pozew, k. 2 – 3).

Pozwany (...) Związek (...) wniosł o oddalenie powództwa w całości podnosząc brak interesu prawnego po stronie powódki w żądaniu ustalenia dysponowania prawem do działki, niewyczerpanie trybu postępowania wewnątrzwiązkowego oraz okoliczność, iż na działce powódki znajduje się staw retencyjny, który stanowi infrastrukturę ogrodową i nie powinien być nikomu przydzielony, jako działka (odpowiedź na pozew, k. 26 – 30).

Powołana sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą II C 801/15.

Postanowieniem z dnia 5 maja 2014 r. Sąd odrzucił pozew w stosunku do (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. i ustalił, że pozwanym w sprawie jest (...) Związek (...) w W. reprezentowany przez Okręgowy Zarząd (...) oraz Zarząd (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. (postanowienie, k. 160).

W dniu 17 września 2014 roku powódka rozszerzyła powództwo w ten sposób, że zażądała uchylenia uchwały numer (...) Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) i poprzedzającej ją uchwały numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...), mocą których stwierdzono nieważność uchwały numer (...) zarządu (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. w sprawie potwierdzenia J. B. przynależności do (...) Związku (...) oraz przydzielenia jej działki pracowniczej numer (...) (pismo procesowe, k. 258 – 259).

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa również w tym zakresie (pismo procesowe, k. 277 – 279).

W dniu 28 stycznia 2015 r. powódka ponownie rozszerzyła powództwo domagając się uchylenia uchwały numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) z dnia 24 kwietnia 2014 roku, w której zatwierdzono zmiany w planie zagospodarowania (...) (...) w Ł., wykonane przez pracownię geodezyjną we wrześniu 2013 roku i zaktualizowane w kwietniu 2014 roku (pismo procesowe, k. 308 – 309).

Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2015 roku Sąd zawiesił postępowanie z dniem 13 maja 2015 roku z uwagi na śmierć powódki i podjął je z udziałem P. I. (postanowienie, k. 364).

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2016r. Sąd Okręgowy w Łodzi, II Wydział Cywilny w sprawie oznaczonej sygnaturą II C 801/15:

1. uchylił uchwałę nr (...) Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) z dnia 11 lipca 2013 r. i poprzedzającą ją uchwałę nr (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...) z dnia 5 lipca 2012 r.;
2. umorzył postępowanie w zakresie roszczenia o ustalenie, że J. B. dysponuje prawem użytkowania działki nr (...) na terenie zarządzanym przez (...) Ogród Działkowy (...) w Ł.;
3. odrzucił pozew w zakresie roszczenia o uchylenie uchwały nr (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...) z dnia 24 kwietnia 2014 roku.

(wyrok Sądu Okręgowego z dnia 11.02.2016r., k. 513)

Pozwany wniosł apelację od tego wyroku w części uwzględniającej powództwo. Skarżący zarzucił temu rozstrzygnięciu:

1/ naruszenie prawa materialnego tj.:

- art. 6 i art.15 ust. 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych poprzez ich niezastosowanie w przedmiotowej sprawie jako podstawy prawnej do oddalenia powództwa w zaskarżonej części,
- § 94 punkt 1 podpunkt 9 i 11 oraz punkt 2 regulaminu (...) poprzez jego niezastosowanie,
- §§ 104 i 114 regulaminu (...) poprzez ich niezastosowanie,
- § 57 punkt 1, 2 i 3 statutu (...) poprzez jego niezastosowanie,
- §§ 29 – 38 statutu (...) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie na niekorzyść pozwanego wykładni prowadzącej do wniosków niemożliwych do zaaprobowania;

2/ naruszenie prawa procesowego tj. - art. 233 § 1 k.p.c polegające na braku wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności wybiórczą analizę przepisów związkowych w zakresie dotyczącym przesłanek podjęcia uchylonych zaskarżonym wyrokiem uchwał organów (...) Związku (...), brak oceny złożonych przez pozwanego do akt sprawy dokumentów dotyczących statusu stawu i jego roli dla (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. oraz brak oceny zeznań świadków, na okoliczność sposobu użytkowania „działki nr (...)”, podczas gdy miały one istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

W konkluzji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części uchylającej uchwałę nr (...) Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) z dnia 11 lipca 2013 roku i poprzedzającą ją uchwałę nr (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...) z dnia 5 lipca 2012 roku i oddalenie powództwa w tym zakresie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

(apelacja pozwanego, k. 537-543)

Powód wniósł zażalenie na rozstrzygnięcia zawarte w punktach 2 i 3 wyroku. Skarżący zarzucił zaskarżonym rozstrzygnięciom naruszenie:

1/ przepisów prawa procesowego, tj. art. 355 § 1 w zw. z art. 180 § 1 pkt. 1 k.p.c., poprzez błędne przyjęcie, że zasła przesłanka do umorzenia postępowania w sytuacji, kiedy do procesu oficjalnie przystąpił P. I., następca prawny powódki J. B., zgłaszający roszczenie o wstąpienie w jej prawa i obowiązki, co oznaczało od daty wstąpienia do procesu modyfikację wniosku, tj. ustalenie że P. I. dysponuje prawem dzierżawy działkowej do działki nr (...) na terenie zarządzanym przez (...) Ogród Działkowy (...) w Ł.,

2/ przepisów prawa materialnego, tj. art. 38 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 — o rodzinnych ogrodach działkowych poprzez nieuwzględnienie roszczenia P. I. jako innej osoby bliskiej poza małżonkiem zmarłego działkowca, uprawnionego do zgłoszenia takiego roszczenia w sytuacji, kiedy w sposób nie budzący wątpliwości powód P. I. w swoim piśmie z dnia 6 czerwca 2015r. złożonym pozwanym za pośrednictwem Sądu, takie roszczenie zgłosił,

3/ przepisów prawa materialnego, tj. powołanej wyżej ustawy z dnia 13 grudnia 2013 o rodzinnych ogrodach działkowych poprzez niezasadne uznanie, że zagadnienia uregulowane w zaskarżonej uchwale nr (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) w Ł. (...) z dnia 24 kwietnia 2014 uchylają się spod kontroli sądowej w sytuacji, kiedy dokonana w tej uchwale regulacja wprost zmierza do wyeliminowania powoda z grona członków (...) oraz uprawnionych dzierżawców działkowych poprzez uznanie, że skoro nie ma działki nr (...) to nie istnieje przedmiot dzierżawy, zaś do zamknięcia rozprawy pozwani nie uznali roszczenia powoda.

W konkluzji powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku częściowo, tj. poprzez uznanie powództwa także w zaskarżonym zakresie punktów 2 i 3 sentencji wyroku, tj. stwierdzenie, że prawa członka (...) oraz dzierżawy działkowej w stosunku do działki nr (...), lub oznaczonej w inny sposób, przysługują powodowi P. I. oraz poprzez

uchylenie uchwały nr (...) z dnia 24 kwietnia 2014, względnie takiej modyfikacji jej treści by nie zniweczyła praw powoda, a nadto o zasądzenie kosztów postępowania od pozwanego kosztów postępowania za obie instancje.

Powód i pozwany wniesli też o oddalenie środków odwoławczych wniesionych przez stronę przeciwną.

(apelacja powoda, k. 549-551)

Wyrokiem z dnia 19 lipca 2017r., wydanym w sprawie o sygn. akt. I ACa 1758/16 i I ACz 2358/16, Sąd Apelacyjny w Łodzi, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Sąd Apelacyjny wskazał, iż Sąd Okręgowy nie odniósł się do wszystkich żądań zgłoszonych w trakcie całego procesu, poprzestając na roszczeniach aktualnych w chwili śmierci J. B.. Odnoszą się do tej części żądań strony powodowej, które skierowane zostały wprost przeciwko uchwałom wydanym przez organy (...) Związku (...), Sąd Apelacyjny wskazał, iż Sąd pierwszej instancji pominął okoliczność, że poza pierwotnymi żądaniami uchylenia tych uchwał strona powodowa w piśmie z 30 grudnia 2015 r. wniosła o ustalenie wszystkich tych uchwał za nieistniejące. W pierwszej instancji nie wydano żadnych zarządzeń zmierzających do wyjaśnienia, czy owo żądanie zawarte w piśmie z 30 grudnia 2015r. i powtórzone na rozprawie z 19 stycznia 2016r. zgłoszone zostało obok, czy zamiast dotychczasowych roszczeń o uchylenie spornych uchwał, a więc czy zamiarem strony powodowej było rozszerzenie powództwa, czy jego zmiana, czy też należy traktować nowe roszczenia jako żądania ewentualne. Odnośnie zaś żądania sformułowanego pierwotnie, jako ustalenie prawa J. B. do działki nr (...), Sąd Okręgowy pominął roszczenia zgłaszane we wspomnianym piśmie procesowym oraz na ostatniej rozprawie, obejmujące ustalenie, że prawo do działki przysługuje P. I.. Sąd Apelacyjny wskazał, iż przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy powinien przede wszystkim podjąć czynności zmierzające do wyjaśnienia wszystkich zasygnalizowanych wyżej wątpliwości poprzez odpowiednie zarządzenia z uwzględnieniem wymogów formalnych jakim powinien odpowiadać pozew – art. 187 k.p.c., zaś w przypadku niewykonania tych zarządzeń, w odniesieniu do kolejnych nieprecyzyjnych roszczeń powinna zostać zastosowana sankcja przewidziana w art. 130 § 2 k.p.c. Ponadto, w zależności od stanowiska strony powodowej, Sąd pierwszej instancji winien rozważyć dopuszczalność przekształcenia powództwa, zgodnie z treścią art. 193 k.p.c. i w zależności od sytuacji procesowej podjąć stosowne decyzje. Nadto Sąd Apelacyjny wskazał, iż przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy rozważyć zastosowanie przepisów adekwatnych do stanu faktycznego, tj. ustawy regulującej problematykę ogrodów działkowych oraz tzw. przepisów związkowych, a więc statutu (...) Związku (...) i regulaminu rodzinnego ogrodu działkowego.

(wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 lipca 2017r., wraz z uzasadnieniem, sygn. akt I ACa 1758/16 i I ACz 2358/16, k. 653-659)

Sprawa została wpisana pod nowy numer II C 1189/17, w wykonaniu zarządzenia z dnia 22 września 2017 r.

(zarządzenie, k. 676)

W toku ponownego rozpoznania sprawy pismem procesowym datowanym na dzień 24 października 2017r. powód P. I., w wyniku wykonania wezwania pochodzącego od Sądu do usunięcia braków formalnych, wskazał, iż nie popiera roszczenia J. B. o ustalenie, że przysługuje jej prawo do użytkowania działki nr (...). Strona powodowa sprecyzowała powództwo w ten sposób, że zamiast wskazanego powyżej roszczenia pierwotnego popiera roszczenie powoda P. I. o ustalenie, że przysługuje mu prawo dzierżawy działkowej do użytkowania spornej działki. Wyjaśniła również, że ujęte pismem z dnia 30 grudnia 2015r. żądanie „stwierdzenia jako nieistniejących następujących uchwał strony pozwanej, które zostały uchwalone z naruszeniem statutu (...), regulaminu (...) oraz obowiązujących przepisów prawa: uchwały nr (...) z dnia 5 lipca 2012 prezydium (...), uchwały nr (...) z dnia 11 lipca 2013 prezydium Rady Krajowej (...), uchwały nr (...) z dnia 24 kwietnia 2014 prezydium (...) oraz uchwały nr (...) z dnia 31 marca 2015 Krajowej Rady (...) stanowi roszczenie alternatywne obok dotychczasowych roszczeń o uchylenie spornych uchwał.

(pismo procesowe, k. 680-681)

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 27 listopada 2017r. podtrzymując dotychczasowe stanowisko w prawie, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Podniósł, iż roszczenie objęcia prawa dzierżawy działkowej w stosunku do działki nr (...) przez powoda nie znajduje podstaw w przepisach prawa. Pierwotnej powódce - J. B. prawo użytkowania działki nie przysługiwało i nie było jej nadane członkostwo. J. B. nigdy nie przyznano członkostwa i formalnie nie przydzielono działki. Nadto stosownie do art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 1981r. o pracowniczych ogrodach działkowych, urządzenia pracowniczego ogrodu działkowego przeznaczone do wspólnego korzystania przez użytkowników działek są własnością (...) Związku (...). Wobec powyższego Zarząd (...) nie był uprawniony do ustanowienia prawa na rzecz J. B. w zakresie terenu, na którym znajdował się zbiornik retencyjny służący wszystkim działkowcom tego Ogrodu, co oznacza, że J. B. nie mogła skutecznie żądać przeniesienia tego prawa na swojego wnuka - aktualnego powoda.

(pismo procesowe, k. 689-692)

Na rozprawie w dniu 13 marca 2018r. strona pozwana wyraziła zgodę na przedmiotowe przekształcenie powództwa dokonane przez stronę powodową w piśmie procesowym datowanym na 24 października 2017 r.

(oświadczenie strony, protokół rozprawy z dnia 13.03.2018r., k. 744, adnotacja – 01:06:09)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pracownicze (...) w Ł. urzędzone zostały na podstawie umowy z dnia 12 września 1983 r. (umowa, k. 124 – 127).

W dniu 5 października 1984 r. Miejskie Przedsiębiorstwo (...) w Ł. sporządziło szkic wyznaczenia terenu ogródków działkowych w rejonie ulic (...), późniejszego (...) Ogrodu Działkowego (...) (szkic, k. 31).

W dniu 20 października 1996 r. T. Z. zwrócił się do zarządu (...) (...) o „sprzedaż” działki numer (...) wraz ze znajdującym się na niej zbiornikiem wodnym. Złożył jednocześnie deklarację członkostwa (...) Związku (...), nie został jednak w poczet członków związku przyjęty – nie podjęto w tym przedmiocie żadnej uchwały (pismo i deklaracja, k. 87 – 89).

W latach 1996 – 2004 (...) Związek (...) przyjmował od T. Z. opłaty członkowskie oraz opłaty za działkę (...) (dowody opłat, k. 90 – 93).

W latach 1997 – 2000 na terenie (...) (...) prowadzono prace związane z budową zbiornika retencyjnego i odwodnieniem ogrodu (dokumenty, k. 37 – 41).

W dniu 28 sierpnia działka numer (...), w obecności ówczesnego prezesa Zarządu (...) (...) J. U., przekazana została przez T. J. B.. Od J. B. pobrana została opłata w wysokości 500 zł (pismo, k. 94 i 129; pokwitowanie, k. 130).

W 2004 r. J. B. zwróciła się do Zarządu (...) (...) o wyrażenie zgody na „zakup” działki numer (...). Zarząd wyraził zgodę pod warunkiem udostępnienia odprowadzania wody ze studni spustowej oraz wód gruntowych i deszczowych do zbiornika wodnego na działce (pismo, k. 42).

Uchwałą numer (...) Zarządu Pracowniczego Ogrodu Działkowego (...) w Ł. z dnia 5 września 2004 r. potwierdzono J. B. członkostwo (...) Związku (...) oraz prawo do użytkowania działki numer (...) (uchwała, k. 43).

W 2005 r. J. B. została zwolniona przez Zarząd (...) (...) z opłat za działkę na okres 5 lat z uwagi na poniesienie znacznych kosztów związanych z oczyszczeniem stawu (pismo, k. 44).

W 2010 r. miał miejsce konflikt pomiędzy działkowcami na tle możliwości odprowadzania wód do stawu na działce numer (...). Państwo (...) – córka i zięć J. B. – którzy korzystali z działki J. B., przerwali rurę doprowadzającą wodę

z innej działki do stawu, lecz po interwencji Zarządu rura została odblokowana (pismo, k. 456, zeznania świadka J. U., k. 252).

Pismem z dnia 7 października 2010 r. J. B. zwróciła się do Zarządu (...) (...) o wyrażenie zgody na przekazanie działki numer (...) wnukowi P. I. (pismo, k. 9).

Po otrzymaniu pisma, uchwałą numer (...) z dnia 23 października 2010 r., Zarząd (...) (...) stwierdził wygaśnięcie członkostwa J. B. w (...) Związku (...) oraz prawa użytkownika działki numer (...). Uchwałą numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) z dnia 16 grudnia 2010 r. uchwała numer (...) została utrzymana w mocy (uchwały, k. 4 – 7).

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2010 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi stwierdził nieważność obu uchwał (wyrok, k. 185 akt II C 1733/10).

Uchwałą numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) z dnia 5 lipca 2012 r. stwierdzono nieważność uchwały numer (...) Zarządu (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. z dnia 5 września 2004 r. w sprawie potwierdzenia J. B. przynależności do (...) Związku (...) oraz decyzji w sprawie przyjęcia J. B. w poczet członków (...) i przydziale działki pracowniczej numer (...). W uzasadnieniu wskazano, że powyższa decyzja wydana została z rażącym naruszeniem prawa, albowiem literalnie potwierdza J. B. przynależność do (...), podczas gdy powinna ewentualnie przyjmować ją w poczet członków (...), jako że decyzja o potwierdzeniu przynależności może być podejmowana tylko wówczas, gdy członek Związku użytkuje działkę, a w dokumentacji brak stosownej uchwały. Ponadto, na działce numer (...), znajduje się staw retencyjny, który stanowi urządzenie służące do wspólnego użytku działkowców, zatem nie mógł być przedmiotem przekazania w użytkowanie działkowcowi (uchwała, k. 10 – 11).

W dniu 30 lipca 2012 r. J. B. złożyła do Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) odwołanie od uchwały numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) (odwołanie, k. 13 – 14).

Uchwałą numer (...) Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) z dnia 11 lipca 2013 r. utrzymało w mocy uchwałę numer (...) z dnia 5 lipca 2012 r. Prezydium Okręgowego Zarządu (...) (uchwała, k. 59).

Projekt planu zagospodarowania działek (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. sporządzony został we wrześniu 2013 r. (plan, k. 118).

Uchwałą numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) z dnia 24 kwietnia 2014 r. zatwierdzono zmiany w planie zagospodarowania (...) (...) w Ł. wykonane przez pracownię geodezyjną we wrześniu 2013 r. i zaktualizowane w kwietniu 2014 r. Z uzasadnienia tej uchwały wynika, że szkic wyznaczenia działek z 1984 r. stanowi plan zagospodarowania ogrodu (uchwała, k. 169 – 170).

Wnioskiem z dnia 7 października 2014 r. powódka zwróciła się do Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) o uchylenie uchwały numer (...) (wniosek, k. 312).

Uchwałą numer (...) Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) z dnia 31 marca 2015 r. utrzymało w mocy uchwałę numer (...) z dnia 24 kwietnia 2014 r. Prezydium Okręgowego Zarządu (...) (uchwała, k. 329 – 330).

J. B. posiadała, wydaną w dniu 1 czerwca 2013r. przez (...) Związek (...), legitymację członkowską nr 497 (kopia legitymacji, k. 731).

W dniu 13 maja 2015 roku J. B. zmarła, a spadek po niej nabył w całości wnuk P. I. (poświadczenie dziedziczenia, k. 334 – 335).

(...) Ogród Działkowy (...) jest jednostką organizacyjną (...) Związku (...), stanowiącego stowarzyszenie ogrodowe w rozumieniu art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 grudnia 2013r.

We wrześniu 2015r. statut (...) Związku (...) został zarejestrowany zgodnie z wymogami ustawy o (...) Ogrodach Działkowych z dnia 13 grudnia 2013 r.

Nie nastąpiło powołanie nowego stowarzyszenia, o którym mowa w art. 70 ust. 1 pkt 2 ustawy o (...)Ogrodach Działkowych z 13 grudnia 2013r. (okoliczność bezsporna).

Znajdujący się na terenie spornej działki staw pełni funkcję zbiornika retencyjnego. Poza P. I. i jego rodziną nikt nie ma dostępu do tego stawu. Powód zarybił ten staw, on albo jego matka dbają o przepustowość rur odprowadzających do zbiornika nadmiar wody z terenu ogródków działkowych. Matka powoda ma działkę sąsiadującą z działką (...). (okoliczności niesporne)

Mąż J. B. zmarł przed nią. Poza matką powoda, J. B. ma jeszcze córkę, która nie posiada ogródka na terenie (...) (...). (okoliczności niesporne)

Trzy tygodnie po śmierci J. B. powód złożył pismo o przyznanie mu prawa dzierżawy do działki po zmarłej babce. (okoliczności niesporne)

Powyższe ustalenia oparte zostały na powołanych dowodach, w istocie między stronami niespornych, których wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu, ani nie była przez strony kwestionowana.

Sąd oddalił wniosek strony powodowej o odbycie posiedzenia wyjazdowego w siedzibie (...) (...) w trybie art.151 k.p.c., zgłoszony celem utrwalenia uwarunkowań geologicznych (...) (...) w odniesieniu do spornej działki, uznając, że brak jest podstaw do uznania, w świetle argumentacji przedstawionej na poparcie przedmiotowego wniosku, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia czynności sądowych poza budynkiem sądowym, jak również odbycie wnioskowanego posiedzenia w żaden sposób nie ułatwiłoby przeprowadzenia sprawy, ani nie przyczyniło się do zaoszczędzenia kosztów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Ostatecznie w niniejszej sprawie, w wykonaniu wytycznych Sądu Apelacyjnego w Łodzi, obejmujących zobowiązanie powoda do sprecyzowania dochodzonych roszczeń, strona powodowa wniosła o ustalenie, że P. I. przysługuje prawo dzierżawy działkowej do użytkowania spornej działki – oświadczając, że roszczenie to zgłasza i popiera zamiast pierwotnie dochodzonego przez J. B. roszczenia o ustalenie, że przysługuje jej prawo użytkowania działki (...), ponadto : o uchylenie uchwały nr (...)z dnia 5 lipca 2012r. Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...), uchwały nr (...) z dnia 11 lipca 2013r. Prezydium Rady Krajowej (...) Związku (...), uchwały nr (...) z dnia 24 kwietnia 2014r. Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...), uchwały nr (...) z dnia 31 marca 2015r. Krajowej Rady (...) Związku (...) alternatywnie – obok dotychczasowych roszczeń o ustalenie nieistnienia uchwały nr (...) z dnia 5 lipca 2012r. Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...), uchwały nr (...) z dnia 11 lipca 2013r. Prezydium Rady Krajowej (...) Związku (...), uchwały nr (...) z dnia 24 kwietnia 2014r. Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...) oraz uchwały nr (...) z dnia 31 marca 2015r. Krajowej Rady (...) Związku (...).

Strona pozwana wyraziła zgodę na przedmiotowe przekształcenie powództwa dokonane przez stronę powodową w piśmie procesowym datowanym na 24 października 2017 r. oraz wniosła o oddalenie powództwa.

Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z brzmieniem art. 65 ustawy z dnia 13 grudnia 2013r. (Dz. U. 2014, poz. 40 ze zm.) o Rodzinnych Ogrodach Działkowych, z dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. 19 stycznia 2014r. (...) Związek (...), o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. poz. 1419, z późn. zm.), stał się stowarzyszeniem ogrodowym w rozumieniu niniejszej ustawy i zachował osobowość prawną. (...) Ogród Działkowy (...) jest jednostką organizacyjną (...) Związku (...). Stosownie do art. 67 ustawy z dnia 13 grudnia 2013r. z dniem 19 stycznia 2014r. członkowie (...) Związku (...), o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych stali się działkowcami w rozumieniu niniejszej ustawy oraz zachowują członkostwo w stowarzyszeniu ogrodowym, o którym mowa w powołanym art. 65 w/w ustawy.

Co do żądania uchylenia uchwały numer (...) Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) i poprzedzającej ją uchwały numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...), mocą której stwierdzono nieważność uchwały numer (...) Zarządu (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. w sprawie potwierdzenia J. B. przynależności do (...) Związku (...) oraz przydziału jej działki pracowniczej numer (...), wskazać należy na następujące okoliczności.

Stosownie do art. 32 ustawy o Rodzinnych Ogrodach Działkowych dnia 8 lipca 2005r. (Dz.U. Nr 169, poz. 1419), obowiązującej w dacie podjęcia powołanych uchwał, w sprawach nabycia lub utraty członkostwa w (...) Związku (...) oraz nabycia lub utraty użytkownika działki w rodzinnym ogrodzie działkowym zainteresowany może, po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego, dochodzić swoich praw na drodze sądowej.

Powołany przepis, mimo nieprecyzyjnej treści zawiera w sobie uprawnienie do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały w sprawach określonych w tym przepisie (wyrok SA w Katowicach z 26.11.2013r., V ACa 460/13, Legalis nr 1033968). Wskazany przepis stanowił podstawę prawną do żądania przez J. B. uchylenia uchwały numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...) oraz uchwały numer (...) Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...), mocą której stwierdzono nieważność uchwały numer (...) Zarządu (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. w sprawie potwierdzenia jej przynależności do (...) Związku (...) oraz potwierdzenia przydziału działki pracowniczej numer (...), a zatem wskazane uchwały numer (...) i numer (...) pozbawiały powódkę członkostwa w (...) oraz prawa do działki.

Natomiast w myśl art. 38 aktualnie obowiązującej ustawy o Rodzinnych Ogrodach Działkowych z dnia 13 grudnia 2013r. (Dz. U. 2014, poz. 40 ze zm.) w razie śmierci jednego z małżonków prawo do działki, które przysługiwało obojemu małżonkom, przypada drugiemu małżonkowi. Jeżeli małżonek nie posiadał prawa do działki, może w terminie 6 miesięcy od dnia śmierci małżonka złożyć oświadczenie woli o wstąpieniu w stosunek prawny wynikający z tego prawa, pod rygorem wygaśnięcia prawa do działki (ust. 1). Jednakże z chwilą wygaśnięcia prawa do działki w następstwie niedokonania czynności, o której mowa w ust. 1, roszczenie o ustanowienie prawa do działki po zmarłym przysługuje innym osobom bliskim. Roszczenie to wygasa w terminie 3 miesięcy od dnia powstania. Ustanowienie prawa do działki nie może nastąpić przed upływem terminu wygaśnięcia roszczenia (ust. 2). W razie śmierci działkowca niepozostającego w związku małżeńskim, przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio, z tym że roszczenie wygasa w terminie 6 miesięcy od dnia śmierci działkowca (ust 4).

Maż J. B. zmarł przed nią, natomiast biorąc pod uwagę zawartą w art. 2 pkt 8 wskazanej ustawy definicję, zgodnie z którą przez osobę bliską należy rozumieć małżonka działkowca, jego zstępnych, wstępnych, rodzeństwo, dzieci rodzeństwa oraz osoby pozostające z działkowcem w stosunku przysposobienia, niewątpliwie powód, jako wnuk zmarłej J. B., mieści się w tej kategorii. Konkludując, P. I. zgodnie z powołanym art. 38 ustawy przysługuje roszczenie o ustanowienie prawa do działki po zmarłej J. B.. Powódka J. B. posiadała legitymację czynną do występowania z roszczeniem o uchylenie uchwały numer (...) i poprzedzającej ją uchwały numer (...), mocą której stwierdzono nieważność uchwały numer (...) Zarządu (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. w sprawie potwierdzenia jej przynależności do (...) Związku (...) oraz przydziału działki pracowniczej numer (...). W ocenie Sądu, także powód – jako posiadający status zainteresowanego z uwagi na roszczenie z art. 38 ustawy o Rodzinnych Ogrodach Działkowych z dnia 13 grudnia 2013r. o ustanowienie prawa do działki po zmarłej J. B. – jest uprawniony do występowania z żądaniem uchylenia uchwał numer (...) oraz numer (...), bowiem rozstrzygnięcie w przedmiocie uchwał pozbawiających jego poprzedniczkę prawną prawa do spornej działki ma znaczenie dla skuteczności wystąpienia w własnym roszczeniu mającym za przedmiot prawo do działki po zmarłym działkowcu.

Kwestionowane uchwały numer (...) i (...), mające za przedmiot stwierdzenie nieważności uchwały numer (...), niewątpliwie oznaczały pozbawienie pierwotnej powódki członkostwa w (...) Związku (...) i prawa do działki nr (...). Wskazać przy tym należy, że przypadki ustania członkostwa i utraty prawa do działki regulowane są enumeratywnie przez przepisy § 29 – 38 statutu (...) uchwalonego w dniu 6 kwietnia 2006r., jako wygaśnięcie i pozbawienie członkostwa. Żaden z opisanych przypadków nie zachodzi w niniejszej sprawie. Kwestionowane w rozpoznawanej sprawie uchwały podjęte zostały z ominięciem przepisów prawa, które enumeratywnie i w sposób wyczerpujący

regulują możliwość ustania członkostwa w (...) i co za tym idzie wygaśnięcia prawa użytkowania działki (§ 29 ust. 2 statutu (...)).

Przedmiotem wskazanych uchwał było stwierdzenie wydania z rażącym naruszeniem prawa uchwały podjętej w 2004 r., a więc zasadnym było, dokonanie tej oceny z punktu widzenia przepisów wówczas obowiązujących. W dacie podjęcia przez Zarząd Pracowniczego Ogrodu Działkowego (...) w Ł. uchwały numer 13/04 potwierdzającej J. B. członkostwo (...) Związku (...) oraz prawo do użytkowania działki numer (...), obowiązywała ustawa o Pracowniczych Ogrodach Działkowych z dnia 6 maja 1981 r. (Dz.U. Nr 85, poz. 390). Nadto funkcjonował ówczesnie Statut (...) Związku (...) z dnia 6 września 1997r. oraz uchwalony przez Krajową Radę (...) Związku (...) w dniu 7 kwietnia 2004r. Regulamin Pracowniczego Ogrodu Działkowego.

Zgodnie z postanowieniami wyżej wskazanej ustawy pracowniczym ogrodem działkowym był obszar gruntu rolnego podzielony na działki przeznaczone pod uprawy ogrodowe i oddane w użytkowanie osób fizycznych, wyposażony w urządzenia niezbędne do prowadzenia upraw ogrodowych oraz służący zarazem do wypoczynku użytkowników działek i innych osób (art. 6). Stosownie do art. 12 ust.1 w/w ustawy podział gruntu na działki oraz budowa podstawowych urządzeń na terenie pracowniczego ogrodu działkowego należały do (...) Związku (...). Zgodnie zaś z ust. 2 powołanego przepisu, w zależności od rodzaju i położenia gruntów oraz warunków geodezyjnych, powierzchnia działek była ustalana w granicach od 300 m² do 500 m².

W myśl art. 28 ust. 1 w/w ustawy przyjmowanie w poczet członków Związku i przydzielanie działek należało do uprawnień zarządu pracowniczego ogrodu działkowego. (...) Związek (...) ustanawiał na rzecz osób fizycznych prawo użytkowania działek, o których mowa w zacytowanym art. 12 ust. 1 i 2. Na wniosek tych osób prawo użytkowania ustanawiane było w drodze umowy cywilnoprawnej zawartej w formie aktu notarialnego, jeżeli grunty wchodzące w skład pracowniczego ogrodu działkowego znajdowały się w użytkowaniu wieczystym (...) Związku (...) (art. 12¹ ust 1 i 2). Art. 13 stanowił, że urządzenia pracowniczego ogrodu działkowego przeznaczone do wspólnego korzystania przez użytkowników działek były własnością (...) Związku (...). Art. 12 ust. 3 w/w ustawy, jako podstawowe urządzenia pracowniczego ogrodu działkowego wymieniał: ogrodzenia, drogi, urządzenia nawadniające, sieć elektryczną, sanitariaty oraz pomieszczenia administracyjne, socjalne i gospodarcze, przeznaczone do zaspokajania wspólnych potrzeb użytkowników działek.

W ocenie Sądu, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, w świetle powołanych uregulowań, brak jest podstaw do uznania, że uchwała numer (...) była nieważna z mocy prawa i w związku z tym J. B. nigdy nie była członkiem (...). Podstawowym argumentem w kwestionowanych uchwałach był fakt, iż J. B. przydzielono działkę, która nie była ujęta w planie zagospodarowania rodzinnego ogrodu działkowego. Stosownie do postanowień Regulaminu Pracowniczego Ogrodu Działkowego użytkownikami działek w pracowniczym ogrodzie działkowym były osoby fizyczne, którym uchwałą zarządu ogrodu lub okręgowego zarządu nadano członkostwo Związku i przydzielono działkę (§ 13), którą definiowano, jako podstawową jednostką przestrzenną w pracowniczym ogrodzie działkowym. Jej powierzchnia i granice powinny być zgodne z planem zagospodarowania ogrodu (§ 10).

Zgodnie z § 92 ust. 1 i 2 Regulaminu podstawą budowy, wyposażenia i urządzenia pracowniczego ogrodu działkowego jest plan zagospodarowania, zatwierdzany przez prezydium okręgowego zarządu. Plan zagospodarowania oparty jest na podkładzie geodezyjnym, określa granice ogrodu, jego podział na działki z zaznaczeniem ich granic, powierzchni i numeracji oraz podstawową infrastrukturę ogrodu działkowego (§ 93).

W przypadku (...) (...) przed 2004 rokiem, to jest przed przydziałem działki J. B., stosowny plan zagospodarowania nie został uchwalony, ani zatwierdzony przez prezydium okręgowego zarządu. Nie ma jakichkolwiek podstaw do identyfikowania szkicu wyznaczenia działek z 1984 r. z planem zagospodarowania ogrodu, albowiem szkic ten nigdy nie przyjął formy uchwały jakiegokolwiek organu (...). Jednak, mimo braku planu zagospodarowania, ogródki działkowe funkcjonowały, działkowicze użytkowali swoje działki i wnosili za nie opłaty. W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, brak dokonania zatwierdzenia planu zagospodarowania ogrodu, nie może być wykorzystywany przeciwko członkom (...) Związku (...). Nie można stanąć na stanowisku, aby brak dopełnienia formalności przez organy

związkowe, w sytuacji, gdy działkowicze byli faktycznie traktowani jako członkowie (...) egzekwowano od nich ich obowiązki i wykonywali oni swoje prawa do używania działek - może być wykorzystane przeciwko indywidualnym członkom związku. Dotyczy to nie tylko J. B., ale i innych działkowców z (...) (...). Trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie, dlaczego uchycenia po stronie organów (...) miałyby prowadzić do pozbawienia praw członków (...) lub – tym bardziej - uznania, że nigdy nie nabyli oni praw, które wykonywali kilkanaście lub kilkadziesiąt lat i od których egzekwowano obowiązki skorelowane z tymi prawami. Trzeba podkreślić, że same organy (...) traktowały powódkę, jako członka (...) i użytkownika działki numer (...), skoro podjęły uchwały numer (...) i (...) o stwierdzeniu wygaśnięcia członkostwa J. B. w (...) Związku (...) oraz prawa użytkowania działki numer (...).

Strona pozwana wskazując na wydanie kwestionowanej uchwały z rażącym naruszeniem prawa podnosiła, że J. B. nigdy nie przyznano członkostwa i formalnie nie przydzielono działki. Jednym z dominujących argumentów strony pozwanej przemawiającym za stwierdzeniem nieważności uchwały (...) z dnia 5 września 2004r. miała być okoliczność, że uchwała nr (...) potwierdza J. B. członkostwo w (...) Związku (...), podczas, gdy powinna ona stanowić o przyjęciu jej w poczet jego członków.

Kwestie nadawania członkostwa oraz przydziału działek regulowała ustawa o Pracowniczych Ogrodach Działkowych z dnia 6 maja 1981 r., Statut (...) Związku (...) z dnia 6 września 1997r. oraz Regulamin Pracowniczego Ogrodu Działkowego z 2004r. Stosownie do § 24 ust. 2 Statutu nadanie członkostwa Związku i przydziału działki następowało w formie uchwały zarządu pracowniczego ogrodu działkowego. Zgodnie z postanowieniami Regulaminu pracowniczego ogrodu działkowego, członkostwo Związku i prawo użytkowania działki w pracowniczym ogrodzie działkowym nabywało się z dniem podjęcia przez zarząd (okręgowy zarząd) uchwały nadającej członkostwo i prawo użytkowania oznaczonej działki (§ 63).

Wprawdzie z treści powołanych przepisów wynika, iż zarząd pracowniczego ogrodu działkowego podejmował uchwałę nadającą członkostwo i prawo użytkowania oznaczonej działki, zaś wobec J. B. została wydana uchwała potwierdzająca jej członkostwo w Związku oraz prawo użytkowania działki nr (...), jednakże nie można podzielić stanowiska, by takie sformułowanie uchwały pozwalało uznać ją za wydaną z naruszeniem, a tym bardziej rażącym naruszeniem prawa. Niewątpliwie intencją skarżonej uchwały była wola organu (...) uznania członkostwa J. B. w (...) i przydzielenia jej konkretnej działki. Wola ta była przez kolejne lata respektowana, aż do podjęcia uchwał o wygaśnięciu członkostwa pierwotnej powódki w (...) i prawa użytkowania działki numer (...), które to uchwały również wskazują na to, że powódka była członkiem (...) i przysługiwało jej prawo do działki. W tej sytuacji trudno uznać, by treścią uchwały numer (...) było cokolwiek innego niż przyjęcie powódki w grono członków (...) i przyznanie jej prawa do użytkowania działki. Uchwała o takiej treści nie jest w jakikolwiek sposób sprzeczna z prawem, a zatem jej nieważność nie może być następnie stwierdzona.

Odnosząc się do argumentacji strony pozwanej - iż zarząd (...) (...) nie był uprawniony do ustanowienia prawa na rzecz J. B. w zakresie terenu, na którym znajdował się zbiornik retencyjny służący wszystkim działkowcom tego Ogrodu - mającej w jej ocenie uzasadniać stwierdzenie nieważności uchwały z 2004r. wskazać należy, iż warunki, jakim powinna odpowiadać działka określają przepisy § 10 – 12 Regulaminu Pracowniczego Ogrodu Działkowego z dnia 7 kwietnia 2004r. i nie ma wśród nich zastrzeżenia co do zbiorników wodnych na działce. Zgodnie z regulacjami zawartymi w § 94 infrastrukturę pracowniczego ogrodu działkowego stanowiły urządzenia służące do wspólnego użytku działkowców, będące własnością Związku, do których zaliczone zostały między innymi urządzenia i sieć wodociągowa, jednakże tylko wówczas, gdy tak stanowił plan zagospodarowania. Plan zagospodarowania był podstawą budowy, wyposażenia i urządzenia pracowniczego ogrodu działkowego (§ 92). W przypadku (...) (...) plan zagospodarowania nie był uchwalony przed 2004 rokiem – pierwszy plan uchwalono dopiero w 2014 roku, jako zmiany w planie zagospodarowania, który wcześniej nie istniał. Nadto nie ma bezwzględnego zakazu przydzielania terenu zawierającego urządzenia wodociągowe jako działek (§ 96 przewiduje możliwość wykorzystania infrastruktury ogrodu do innych celów niż wspólnego użytku członków (...), ale na zasadach określonych przepisami związkowymi).

Działka numer (...), mimo, iż znajdował się na niej staw, była traktowana jako działka, gdyż była przedmiotem przydziału, pobierano od niej opłaty i wymagano od działkowców odpowiedniej jej pielęgnacji. Plan zagospodarowania

ogrodów działkowych mógłby zaliczyć teren tej działki do infrastruktury ogrodowej i zabronić przydzielenia jej indywidualnym działkowiczom, jednakże plan taki nie został uchwalony przed przydzieleniem działki J. B.. Jakikolwiek późniejsze plany zagospodarowania nie mogą świadczyć o tym, że przyznanie jej prawa do użytkowania działki numer (...) było dokonane z naruszeniem prawa, albowiem było by to sprzeczne z zasadą ochrony praw nabytych i stanowiło o możliwości działania prawa wstecz. Takie działania są całkowicie sprzeczne z demokratycznym porządkiem prawnym i nie znajdują akceptacji Sądu.

W myśl dyspozycji art. 6 ust.1 Ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych z dnia 6 maja 1981r., pracowniczym ogrodem działkowym jest obszar gruntu rolnego podzielony na działki przeznaczone pod uprawy ogrodowe i oddane w użytkowanie osób fizycznych, wyposażony w urządzenia niezbędne do prowadzenia upraw ogrodowych oraz służący zarazem do wypoczynku użytkowników działek i innych osób. Podział gruntu na działki oraz budowa podstawowych urządzeń na terenie pracowniczego ogrodu działkowego należy do (...). W zależności od rodzaju i położenia gruntów oraz warunków geodezyjnych, powierzchnię działek ustala się w granicach od 300 m kw. do 500 m kw. (...) Podstawowymi urządzeniami pracowniczego ogrodu działkowego są : ogrodzenia, drogi, urządzenia nawadniające, sieć elektryczna, sanitariaty oraz pomieszczenia administracyjne, socjalne i gospodarcze, przeznaczone do zaspokajania wspólnych potrzeb użytkowników działek (art. 12 ust. ustawy). (...) Związek (...) ustanawia na rzecz osób fizycznych prawo użytkowania działek, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 (art. 12 ze zn.1 ustawy). Zgodnie z art.13 ust.1 powołanej ustawy, urządzenia pracowniczego ogrodu działkowego, przeznaczone do wspólnego korzystania przez użytkowników działek są własnością (...).

Powołane wyżej przepisy ustawy obowiązującej w dacie podjęcia uchwały numer (...), mającej za przedmiot przyjęcie J. B. w grono członków (...) i przyznanie jej prawa do użytkowania spornej działki, nie wykluczały również oddania w użytkowanie działki gruntu na której znajdują się urządzenia przeznaczone do zaspokajania wspólnych potrzeb użytkowników działek, z tym, że urządzenia te pozostawały własnością (...).

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu, w analizowanym stanie faktycznym nie było żadnych podstaw do stwierdzenia nieważności uchwały numer (...), a tym samym do uznania, że J. B. nigdy nie była członkiem (...), ani nie przysługiwało jej prawo do działki numer (...). Nadto, zauważyć należy - wbrew stanowisku prezentowanemu przez stronę pozwaną - powództwo o uchylenie takiej uchwały, dopuszczalne z mocy przepisu art. 32 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych wytoczone zostało po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego. Stosownie do postanowień statutu w (...) Związku (...) obowiązuje dwuinstancyjny system postępowania wewnątrzwiązkowego. Uchwała numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) została najpierw zaskarżona do Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...), w konsekwencji czego wydano uchwałę numer (...), również kwestionowaną w niniejszej sprawie.

Uwzględnwszy poczynione powyżej rozważania oraz mając na uwadze, iż nie tylko pierwotna powódka, ale także jej wnuk – powód P. I., jako zainteresowany, był uprawniony do wystąpienia z żądaniem (popierana żądania pierwotnej powódki) uchylenia uchwały nr 189/2013 Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) i poprzedzającej ją uchwały nr (...)Prezydium Okręgowego Zarządu (...) Związku (...), mocą której stwierdzono nieważność uchwały numer (...) Zarządu (...) Ogrodu Działkowego (...) w Ł. w sprawie potwierdzenia przynależności J. B. do (...) Związku (...) oraz przydziału jej działki pracowniczej numer (...), Sąd uchylił wskazane uchwały.

Powód precyzując swoje stanowisko pismem procesowym datowanym na dzień 24 października 2017r. oświadczył, iż nie popiera roszczenia J. B. o ustalenie, że przysługuje jej prawo do użytkowania działki nr (...), zamiast wskazanego roszczenia wniósł o ustalenie, że przysługuje mu prawo dzierżawy działkowej do spornej działki.

Zgodnie z przepisem art. 66 pkt. 2 obowiązującej obecnie ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o Rodzinnych Ogrodach Działkowych (Dz. U. 2014/40 ze zm.) z dniem wejścia w życie ustawy, to jest z dniem 19 stycznia 2014 roku prawo używania działki i pobierania z niej pożytków (użytkowanie działki) ustanowione na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Rodzinnych Ogrodach Działkowych, przekształca się w prawo do działki w rozumieniu niniejszej ustawy, ustanawiane w drodze umowy dzierżawy działkowej. Prawo do działki jest związane z osobą działkowca, jest

prawem niedziedzicznym, zgodnie bowiem z art. 35 pkt. 2 w/w ustawy, prawo to wygasa z chwilą śmierci działkowca, o ile ustawa nie stanowi inaczej. W myśl powołanego art. 38 ustawy, w razie śmierci działkowca niepozostającego w związku małżeńskim, prawo do działki wygasa, a w jego miejsce powstaje roszczenie osoby bliskiej o ustanowienie prawa do działki po zmarłym (ust. 2 i 4). Roszczenie to wygasa w terminie 6 miesięcy od dnia śmierci działkowca (art. 38 ust.4 ustawy).

Mając powyższe na uwadze, w aktualnym stanie prawnym, należało stwierdzić, iż prawo do spornej działki wygasło z chwilą śmierci J. B., to jest z dniem 13 maja 2015 roku, zaś powodowi, w świetle poczynionych powyżej rozważań, w oparciu o powołany przepis art. 38 ustawy o Rodzinnych Ogrodach Działkowych z dnia 13 grudnia 2013r., przysługuje roszczenie o ustanowienie prawa do działki po zmarłej babce.

Zgodnie z zawartą w ustawie z dnia 13 grudnia 2013r. o Rodzinnych Ogrodach Działkowych regulacją w tym zakresie, ustanowienie prawa do działki następuje na podstawie umowy dzierżawy działkowej, przy czym przy ustanowieniu prawa do działki uwzględnia się w szczególności ustawowe funkcje (...) i działki, a także miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o działkę (art. 27 ust. 1 i 3). Zawarcie umowy dzierżawy działkowej następuje w formie pisemnej pod rygorem nieważności (art. 28 ust. 3).

Przez umowę dzierżawy działkowej stowarzyszenie ogrodowe zobowiązuje się oddać działkowcowi działkę na czas nieoznaczony do używania i pobierania z niej pożytków, a działkowiec zobowiązuje się używać działkę zgodnie z jej przeznaczeniem, przestrzegać regulaminu oraz uiszczać opłaty ogrodowe (art. 28 ust. 1). Działkowiec jest między innymi uprawniony do korzystania z terenu ogólnego oraz infrastruktury ogrodowej zgodnie z ich przeznaczeniem i na zasadach określonych w regulaminie (art. 31). Jest natomiast obowiązany utrzymywać działkę w należyтым stanie, przestrzegać porządku ogrodowego w sposób określony w regulaminie, ponosić wydatki związane z utrzymaniem działki oraz opłaty ogrodowe, a także korzystać z terenu ogólnego i infrastruktury ogrodowej w sposób nieutrudniający korzystania przez innych działkowców oraz współdziałać z nimi w ochronie wspólnego dobra (art. 32).

W świetle powołanych przepisów, powodowi przysługuje zatem jedynie roszczenie o ustanowienie prawa do działki po zmarłej babce, w drodze zawarcia umowy dzierżawy działkowej. Brak jest natomiast podstaw do przyjęcia, że z chwilą śmierci działkowca (J. B.), przysługujące jej prawo dzierżawy działkowej przypadło powodowi; skutek taki ustawa przewiduje wyłącznie w odniesieniu do małżonka zmarłego działkowca, w przeciwnym razie prawo dzierżawy działkowej wygasa z chwilą śmierci osoby uprawnionej, o czym było mowa powyżej. Z powyższych względów należało uznać, że zgłoszone i ostatecznie popierane roszczenie P. I. o ustalenie, że prawo do użytkowania spornej działki przysługuje powodowi, podlegało oddaleniu, jako bezpodstawne, wobec braku umowy będącej źródłem żądanego ustalenia. W analizowanej sytuacji można co najwyżej wskazać na możliwość dochodzenia przez powoda roszczeń w trybie art. 64 k.c., tj. wystąpienia z powództwem o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli o zawarcie umowy dzierżawy działkowej, natomiast roszczenie o ustalenie, że przysługuje mu prawo do działki po zmarłej J. B., jest przedwczesne i nie mogło zostać uwzględnione. Wprawdzie w głosie do protokołu rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wyrokowanie strona powodowa, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, oświadczyła, że wnosi o uznanie powództwa w całości poprzez przyznanie powodowi prawa dzierżawy działkowej i zobowiązanie pozwanych do zawarcia z nim stosownej umowy, jednak oświadczenie to zostało złożone już po zamknięciu rozprawy, toteż nie mogło wywołać skutków procesowych.

Powództwo o ustalenie stosunku prawnego lub prawa, o którym mowa w art. 189 k.p.c. może być uwzględnione wtedy, gdy spełnione są dwie przesłanki merytoryczne: interes prawny (warunkuje określony skutek tego powództwa decydując o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda) oraz wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje (decyduje o kwestii zasadności powództwa). Pojęcie interesu prawnego rozumiane jest, jako potrzeba prawna uzyskania wyroku określonej treści. Zachodzi on, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości (por. m.in. wyrok SA w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2007 r., III AUa 1518/05, LEX nr 257445; wyrok SA w Białymstoku z dnia 7 lutego 2014 r., I ACa 408/13, LEX nr 1437870). W orzecznictwie

podkreśla się, że interes prawny istnieje tylko wtedy, gdy powód może zadośćuczynić potrzebie ochrony prawnej przez samo ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Nie ma interesu prawnego ten, kto może osiągnąć pełną ochronę swych praw w innym trybie niż art. 189 k.p.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 14 października 2016 r., I ACA 927/15 Legalis Numer 1533047). Nie ma interesu prawnego ten, kto może poszukiwać ochrony prawnej w drodze powództwa o zasądzenie świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że powód nie posiada interesu prawnego w wystąpieniu z żądaniem ustalenia, że przysługuje mu prawo dzierżawy działkowej spornej działki. Powód P. I. nie zawarł z pozwanym stowarzyszeniem ogrodowym pisemnej umowy dzierżawy działkowej. Jedynie wystąpił z takim wnioskiem, który nie został pozytywnie rozpatrzony. Nadto należy wskazać, iż przez prawo do działki, którego ustalenia w trybie art. 189 k.p.c. domagał się powód, należy rozumieć - w świetle art. 2 pkt 4 w/w ustawy rodzinnych ogrodach działkowych z dnia 13 grudnia 2013r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 40) - ustanowiony zgodnie z powołaną Ustawą o rodzinnych ogródkach działkowych tytuł prawny uprawniający do korzystania z działki. Jednocześnie posiadanie tytułu do działki stanowi warunek konieczny do uzyskania statusu działkowca w myśl art. 2 pkt 1 wskazanej ustawy, z którym stowarzyszenie ogrodowe zawiera umowę dzierżawy działkowej (art. 28 ust. 1 w/w ustawy). Powód mając jedynie roszczenie o ustanowienie prawa do działki po zmarłej (realizowane w drodze powództwo o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli), nie mógł skutecznie dochodzić ustalenia istnienia na jego rzecz prawa dzierżawy działkowej do tej działki.

Odnosząc się do sformułowanego pismem datowanym na dzień 24 października 2017r. żądania uchylenia uchwały nr (...) z dnia 24 kwietnia 2014 prezydium (...) oraz uchwały nr (...) z dnia 31 marca 2015 Krajowej Rady (...), zauważyć należy, iż powód P. I. nie jest działkowcem. Zgodnie z zawartą w art. 2 pkt 1 Ustawa o rodzinnych ogrodach działkowych z dnia 13 grudnia 2013 r.(Dz.U. z 2014 r. poz. 40) definicją, przez działkowca należy rozumieć pełnoletnią osobę fizyczną uprawnioną do korzystania z działki w rodzinnym ogrodzie działkowym na podstawie prawa do działki. Powodowi zaś takie prawo nie przysługuje, posiada on jedynie, wskazane powyżej, roszczenie powstałe na skutek śmierci babki J. B.. W ocenie Sądu, w analizowanym stanie faktycznym, P. I., nie będąc członkiem pozwanego stowarzyszenia ogrodowego, nie ma legitymacji do wystąpienia z roszczeniem o uchylenie uchwały nr (...) z dnia 24 kwietnia 2014 oraz uchwały nr 87/2015 z dnia 31 marca 2015r.

Z kolei do sformułowanego, jako „alternatywne – obok roszczeń o uchylenie” żądania ustalenia nieistnienia wskazanych wyżej uchwał, należy odnieść rozważania dotyczące przesłanek roszczenia o ustalenie z art. 189 k.p.c., w szczególności braku interesu prawnego powoda w żądaniu takiego ustalenia. O interesie prawnym w rozumieniu art. 189 k.p.c. można mówić wówczas, gdy występuje stan niepewności, co do istnienia prawa lub stosunku prawnego, a wynik postępowania doprowadzi do usunięcia tej niejasności i zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, definitywnie kończąc trwający spór albo prewencyjnie zapobiegając powstaniu takiego sporu w przyszłości. W grę wchodzi przy tym sytuacja, gdy powód może uczynić zadość potrzebie ochrony swej sfery prawnej przez samo ustalenie istnienia bądź nieistnienia prawa lub stosunku prawnego. W doktrynie oraz orzeczeniach Sądu Najwyższego dopuszcza się możliwość żądania na podstawie art. 189 k.p.c. ustalenia faktu, ale faktu prawotwórczego. Określony fakt nosi cechy prawotwórcze, jeżeli jego ustalenie w istocie zmierza do ustalenia prawa lub stosunku prawnego (por. orzeczenie SN z dnia 8 października 19i 514/52, PiP 1953, nr 8-9, s. 369, orzeczenie SN z dnia 11 września 1953 I C 581/53, OSN 1954, nr 3, poz. 65). Niezależnie od powyższych warunków powód musi udowodnić w procesie o ustalenie, że ma interes prawny w wytoczeniu powództwa przeciwko konkretnemu pozwanemu, który przynajmniej potencjalnie, stwarza zagrożenie dla jego prawnie chronionych interesów, a sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego zapewni powodowi ochronę jego praw przez definitywne zakończenie istniejącego między tymi stronami sporu lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu u w przyszłości takiego sporu, tj. obiektywnie odpadnie podstawa jego powstania (por. wyrok SN z dnia 18 czerwca 2009 r., II CSK 33/09, Lex nr 515730).

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy, należało uznać, że powołane przesłanki powództwa o ustalenie, nie zostały spełnione, bowiem, wyrok ustalający zgodnie z żądaniem pozwu, w odniesieniu do uchwały numer (...) Prezydium Okręgowego Zarządu (...) z dnia 24 kwietnia 2014 r. zatwierdzającej zmiany w planie zagospodarowania

(...) (...) w Ł. oraz uchwały numer (...) Prezydium Krajowej Rady (...) Związku (...) z dnia 31 marca 2015 r. utrzymującej w mocy uchwałę numer (...) (lub oddalający powództwo o ustalenie), nie wywoła skutku w postaci zakończenia sporu o prawo dzierżawy działkowej na rzecz P. I. do spornej działki, którego rozstrzygnięcie wymaga realizacji roszczenia o którym była mowa we wcześniejszych wywodach.

Odnośnie pozostałych uchwał roszczenie powoda o ich uchylenie zostało uwzględnione, wobec czego Sąd nie odnosił się do żądania ustalenia ich nieistnienia na podstawie art. 189 k.p.c.

Wyłącznie na marginesie powyższych rozważań wskazać należy, że tak sformułowane żądania strony powodowej, zgłoszone przez profesjonalnego pełnomocnika, nie spełniają wymogów z art. 187 k.p.c., bowiem zawierają wewnętrzną sprzeczność, wobec ich zgłoszenia jako „alternatywne” a jednocześnie „obok”, co sugeruje, że kumulatywnie z roszczeniami o uchylenie uchwał, z kolei procedura cywilna nie zna roszczeń konkurencyjnych.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd.1 k.p.c.

Z/

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi przez pełnomocnika.

2018/05/07